

FREMTIDENS STALD ER TIL KO MED KALV

I Skotland har David og Wilma Finlay bygget en ny stald til 120 køer, der er indrettet til ko-kalv samvær **uden stress for dyr og mennesker.**

DE SENESTE ÅR har der været en rivende udvikling i ko-kalv-kontakt-systemer i økologiske malkekvægbesætninger. Ofte har gårdene etableret systemet i eksisterende rammer og med genbrug af eksisterende inventar. De gode erfaringer herfra bør tænkes sammen og sættes i relation til gældende dyrevelfærdskrav og -mærker, når vi skal bygge nye ko-kalv-vestalde.

Ammetanter har flere fordele

Indretningen af ko-kalv-systemer var i opstarten inspireret af systemer fra for eksempel Holland, Tyskland og Sverige. Logistikken i større stalde omkring malkning og bekymringer om mælkenedlægning er nogle af de udfordringer, som viste sig vanskelige at løse i systemer, hvor koen tager sig af sin egen kalv. Hovedparten af de danske systemer er derfor i dag indrettet som ammetantesystemer.

I et ammetantesystem passer hver ko 2-3 kalve i mælkefodringsperioden. Det har vist sig, at der er mange fordele ved disse systemer. Dels er der en større fleksibilitet i arbejdet, når kalvene har fri adgang til køerne, og man ikke skal opvarme og udfodre mælk flere gange om dagen. Man skal heller ikke længere bruge tid på rengøring af mælkeskåle og kalvheytter. I stedet bruges tiden på at

Køerne malkes én gang dagligt

hjælpe kalve til at 'bonde' med en ammetante og til at iagttage kalvenes adfærd og trivsel i flokken. En anden fordel er, at køer, som står på udsætterlisten, kan få et nyt formål som ammetanter og dermed et bedre otium på gården og marken inden slagtning.

Skotsk byggeri inspirerer

Vi har i projektet Bedre beslutningsstøtte i ko-kalv-systemer indsamlet viden på danske gårde, og tog i maj på studietur til Storbritannien for at indsamle erfaringer med byggeri til ko med egen kalv. Vi besøgte flere gårde, men et af de mest ikoniske og vel nok mest kendte europæiske byggerier til ko med egen kalv findes hos The Ethical Dairy i Skotland. Her har David og Wilma Finlay byg-

get en ny stald til 120 køer med tilhørende opdræt. De har haft en stejl læringskurve i opstarten med ko-kalv-systemet, men har nu etableret et stressfrit staldsystem for både mennesker og dyr. Her er køer og kalve sammen i en stald med sengebåse, og køerne malkes én gang dagligt. Når kalvene er 3 måneder, skiftes til et halvtidssystem, hvor køer og kalve er adskilt om natten. Ved 5 måneders alderen fravænes kalvene over en uges tid ved isætning af næseflapper.

Vær med i nyt netværk

I september går vi i gang med nye netværksmøder for ko-kalv-interesserede. Vi planlægger 4-5 netværksmøder, hvor vi skal besøge bedrifter, der har etableret ko-kalv-systemer, og diskutere staldindretning og nye teknologier til overvågning af kalvesundhed og beslutningsstøtte på bedriften.

Vil du være med, skal du kontakte mig eller Maja Bertelsen hos Innovationscenter for Økologisk Landbrug. ●

**AF IBEN A. CHRISTIANSEN,
INNOVATIONSCENTER FOR
ØKOLOGISK LANDBRUG**

Foto: Iben Christiansen

The Ethical Dairy i Skotland er et eksempel på en stald indrettet til ko-kalv-samvær. Der er 50 pct. ekstra sengebåse og i midten et afsnit til kalvene.